

spre Olanda și au avut ca unic punct comun activarea memoriei spațiale, atât a spectatorului cât și a creatorilor înșiși. Cea dintâi aparține unui grup de avangardă condus de un mim, Frits Vogels, care a creat, alături de câțiva actori-dansatori, un muzician, un dramaturg și un arhitect-scenograf, o companie, GriTheater, care "învie spații". Spectacolele lor, născute din cercetarea istoriei unui loc (clădire, piață, spațiu comercial, stradă, parc), de o expresivitate situațională uluitoare, de o mare bogăție plastică și a mișcării, funcționează pe perioade date, în locuri anume alese și revigorate artistic, sunt apoi înregistrate video, în filme de sine-stătătoare, și prezentate ca atare în turnee, festivaluri de avangardă etc.

Wamer van Wely este regizor și director artistic al unei companii intitulate Wamer and Consorten, grup ce reunește actori, plasticieni și muzicieni. Compania "produce" obiecte teatrale și plastice, construcții paradoxale de extracție suprarealistă, animate și puse în situație, conform unor scenarii simultan prestabilite și deschise improvizăției. Spectacolele pot fi

"comandate" de primării, instituții ori chiar persoane private, echipa alegându-și, după un studiu atent dar rapid al spațiului, tipul de producție, în același timp ciocnire dramatică, "performance" în sensul plastic și clovnerie super-rafinată. Efectul e uluitor, iar libertatea de imaginație, aproape fără limite. (De notat că van Wely a absolvit studii de filosofie și matematică.)

La celălalt pol, și totuși atât de aproape în spirit, Vazskressia Vicharova și Zarko Uzunov propun un plonjeu antropologic în căutarea nucleelor energetice în care fizicul și spiritualul se unesc, demersul "didactic" al conducătoarei departamentului teatral al Noii Universități fiind mai degrabă intensiv decât extensiv. Un fascinant spectacol, **Obiceiuri**, prezentat în două ediții la festivalul de la Edinburgh, pune în valoare metoda de lucru propusă de cei doi, dar constituie și baza de studiu a fiecărei promoții: **Obiceiuri**, în același timp teatru-dans, pantomimă, evocare etnologică, performanță muzical-sonoră în totul originală (echipei i se asociază în acest scop compozitorul-cercetător Gheorghe Amaudov) se transformă dra-

maturgic, regizoral și plastic în fiecare an, cu fiecare promoție, în funcție de caracteristicile demersului cognitiv propriu unei noi echipe de actori.

Ar mai fi, în fine, de pomenit aici un tonifiant duș de psihodramă propus de dr. Galabina Tarashoeva, președinta Centrului de psihodramă "Orpheus" din Sofia, ca și conferința însoțită de film, un adevărat manifest pentru înscrierea teatrului într-o gnoză culturală recuperatorie și salvatoare, prezentată de antropologul Gheorghe Todorov.

În întregul său, simpozionul Universității de vară de la Sofia reușește să fie, de fapt, o confirmare optimistă a speranțelor în alternativa teatrală: alternativa nu e exhibiționism, ci muncă modestă, individuală și colectivă, în căutarea țelurilor unificatoare, de dezinhibare și reactivare a comunicării teatrului cu lumea, omului cu sine, omului cu lumea. Singura condiție care se cere îndeplinită aici – și colegii din Bulgaria și-au asumat-o cu strălucire – e curiozitatea sistematică neparazitată de comercial, de mitologiile sale.

Miruna Runcan

Arta autonomă a Mimului

Pentru a celebra centenarul nașterii marelui mim francez Etienne Decroux, Institutul Internațional de Teatru a declarat anul 1998 drept An Internațional al Mimului, iar ziua de 13 noiembrie a acestui an, Ziua Internațională a Mimului.

Născut la Paris, la 19 iulie 1898, Etienne Decroux a fost mai întâi actor, făcându-și ucenicia la Școala Teatrului Vieux Colombier, condus de Jacques Copeau. Treptat el a început să cerceteze arta mimului, căutându-i legile și căile de manifestare în scopul creării unui "meșteșug" independent, care să nu datoreze nimic altor arte și care să se deosebească fundamental de Teatrul dramatic tradițional. Decroux este fondatorul artei "mimului corporal" sau "mimului pur", cum l-a numit el însuși. Și-a creat propria școală și a avut mii de

elevi din lumea întreagă printre cei mai cunoscuți fiind Jean-Louis Barrault (care o vreme, i-a fost un prețios colaborator, exersând împreună cu el zile întregi, până la epuizare), Marcel Marceau, Raymond Devos. A continuat și activitatea de actor de teatru și film, jucând cam optzeci de roluri, lucrând cu mari regizori; între altele a interpretat rolul lui Deburatată în filmul **Les Enfants du paradis**, alături de Jean-Louis Barrault.

Arta lui Etienne Decroux își află rădăcinile în căutările artistice ale unor Gordon Craig, Stanislavski, Meyerhold, Copeau, Artaud, Brecht, Grotowski, Kandinski, Mondrian, Brâncuși...

A murit la 12 martie 1991, în vârstă de aproape 93 de ani. Din cartea sa **Paroles sur le mime (Cuvinte despre mim)**, apărută în 1963, am

extras, din secțiunea "Teatru și mim", un fragment revelator pentru sămburele său polemic.

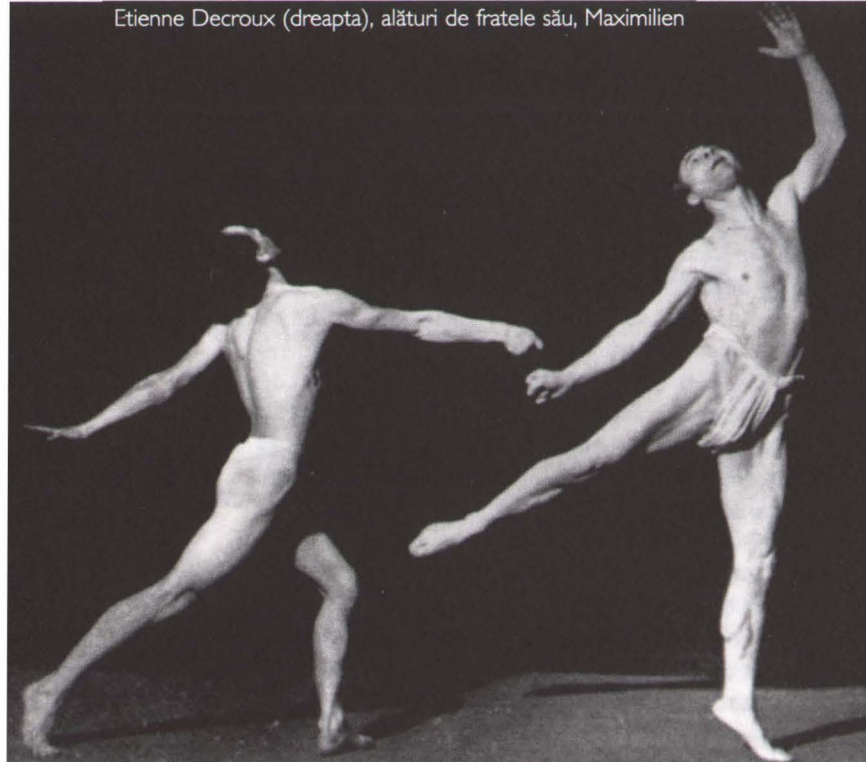
Înainte de a fi completă, arta trebuie să existe

Prima oară când m-am produs ca actor profesionist a fost la Gaston Baty, prin 1925.

Și iată că, azi, fostul nostru patron (...) pare să nu știe că i-am fost ucenic. Ca să mă exprim limpede, am adoptat un stil afirmativ... Totdeauna pedant și ușor insolent.

De-ar putea Dl. Gaston Baty să nu piardă din vedere, totuși, că eu rămân cu bucurie supusul său nu numai cordial, ci și profund respectuos și că nu trebuie să fac nici un efort pentru a simți pentru el recunoștința pe care i-o datorez...

În scrisoarea deschisă pe care a

binevoit să mi-o scrie, remarc, pe lângă laudele care mă încântă, următoarele rezerve:

"Teatrul este singura artă completă, capabilă să exprime totul despre suflet și despre lume.

Celelalte se constituie atunci când unul dintre mijloacele de expresie ale teatrului trăiește prin sine însuși și se declară independent; ele sunt ca subdiviziunile de argint ale unei monede de aur. Când Decroux încearcă să desprindă din jocul dramatic mimica, cultivată pentru ea însăși, el mutilează arta majoră, în avantajul unei mani-

Music-hall-ul are maximum de mijloace. E sărac.

Arta de a face statui are minimum de mijloace. E bogată.

Cred că o artă nu e completă decât dacă e parțială.

Impresia consumatorului nu e artistică decât dacă el face comparații.

Am văzut un puști parizian care privind o frumoasă floare naturală, a exclamat: "Oh, ce frumos! Ai zice că e artificială."

Despre o floare artificială auzi spunându-se: "Oh, ce frumos! Ai zice că e adevărată!"

(...) Se mai spune:

festări la urma urmei minore. E o amputare care nu ne propune nici măcar un corp lipsit de un membru, ci membrul de care corpul a fost lipsit.

Este aici o primejdie cu atât mai mare cu cât e mai mare talentul lui Decroux".

Iată răspunsul meu:

Cred că o artă e cu atât mai bogată cu cât e mai săracă în mijloace.

Voce albă, rotunjime a sunetului, culoare a unui text, adâncime a unui gând, căldură a unei inimi.

Când e vorba despre dans, se folosesc cuvintele incantație, cantilenă.

Comparație = emoție.

Comparația despre care e vorba se face fără voia noastră. Dacă emoția esențială a consumatorului e produsă de comparație, trebuie ca aceasta, comparația, să fie posibilă.

Ea nu devine posibilă decât dacă o artă parțială exprimă ideea unei lumi printr-o altă lume. Dacă, de pildă, ea dă ideea de culoare prin prezentarea unei forme fără culoare sau ideea de formă prin prezentarea unei culori fără formă.

A da ideea de mișcare prin atitudine, ideea de atitudine prin mișcare, ideea de concret prin abstract și aceea de abstract prin concret, iată ce este amuzant.

Îndată ce ai lovit un punct al gongului, răsună tot gongul, oricare ar fi punctul lovit.

Înainte de a fi ceva sau altceva, un lucru trebuie să fie.

Înainte de a fi completă, o artă trebuie să existe.

Pantomima noastră, care încearcă să evoce exclusiv prin mișcarea corpului viața mentală, va fi, dacă reușește, o artă completă. **Margareta Bărbuță**

talon de abonament

pentru România

3 luni ■ 30 000 lei

6 luni ■ 60 000 lei

începând cu luna

Am plătit prin mandat poștal numărul

în contul nr. 0124378914 deschis la banca ING Barings pentru SC NDC SRL, suma de:

Am plătit prin mandat poștal numărul

în contul nr. 0124378912 deschis la banca ING Barings pentru SC NDC SRL, suma de:

Talonul de abonament împreună cu dovada plății vor fi trimise pe adresa: SC NDC SRL - București, Oficiul Poștal nr. 33, C.P. 130

ATENȚIE!

Plata abonamentului se face până la data de 20 a lunii, aceasta fiind onorat în luna imediat următoare.

Pentru informații suplimentare contactați-ne la tel: (01) 222 82 69; sau 094 / 537 116

pentru Europa

3 luni ■ 20 USD

6 luni ■ 39 USD

12 luni ■ 70 USD

pentru America

3 luni ■ 20 USD

6 luni ■ 39 USD

12 luni ■ 68 USD

Nume

Prenume

Sex

Vârsta

Ocupația

Adresa

Localitate

Județ

Cod Poștal

Telefon

Data

Semnătura